

FULL INFORMATIU

MARÇ 2023

GUIA

La salut laboral a les obres de construcció: participació dels delegats i delegades de prevenció

amb el suport de:

a la feina

cap risc

Generalitat
de Catalunya

activa
la salut
CCOO

ÍNDEX

Introducció	3
El sector de la construcció	3
La sinistralitat al sector de la construcció	6
Tipus d'obres i documentació preventiva existent	10
Què és una obra de construcció?	10
Obres de construcció amb projecte	11
Obres de construcció sense projecte	11
Els diferents actors que participen en una obra	12
Deures de l'empresa en relació amb la protecció de la seguretat i la salut de les persones treballadores	13
Obligacions empresarials derivades de la normativa preventiva general	13
Obligacions empresarials derivades de la normativa específica	14
La coordinació de les activitats empresarials	16
Quan l'obra es realitza en un centre de treball on es continua l'activitat	18
Criteris d'intervenció sindical	19
Annex: fases de l'obra	24

1. Introducció

Un element que caracteritza el sector de la construcció és l'elevat grau de subcontractació de les feines. Tant és així que existeix una llei i un reial decret que regulen específicament la subcontractació en aquest sector: la [Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació al sector de la construcció](#) (L 32/2006), i el [Reial decret 1109/2007, de 24 d'agost, pel qual es desenvolupa la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació al sector de la construcció](#) (RD 1109/2007).

D'altra banda, és el sector que tradicionalment presenta l'índex d'incidència d'accidents de treball lleus i greus més elevat, i un dels que més mortalitat laboral registra.

D'aquesta manera, les mancances que moltes empreses tenen a l'hora de gestionar, preventivament parlant, una coordinació de les activitats empresarials efectiva i protectora de les persones treballadores implicades en aquests processos productius es tradueixen desgraciadament en aquesta sinistralitat laboral. Les [caigudes en altura](#) presenten un patró concret: treballador o treballadora subcontractat, amb contracte temporal i amb poca formació preventiva.

En aquest context, el paper dels delegats i delegades de prevenció en el seguiment i el control de l'eficàcia de les activitats preventives i dels mitjans de coordinació d'activitats empresarials és clau per a la millora preventiva.

Aquesta guia tracta les obligacions preventives dels diferents actors que participen a les obres de construcció, amb l'objectiu que les nostres delegades i delegats puguin participar per millorar la gestió preventiva al si de les empreses, mitjançant l'elaboració i la presentació de propostes que permetin evitar els riscos laborals i els accidents de treball.

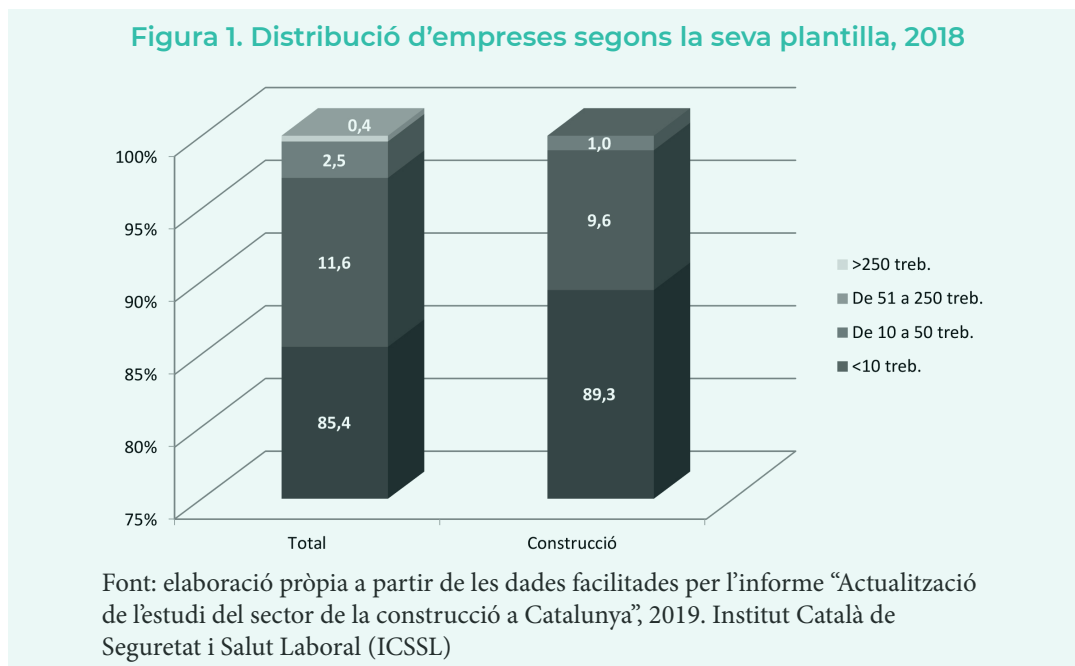
Un document que compleix els objectius de l'[Estratègia catalana de seguretat i salut laboral 2021-2026](#) i, en concret, els objectius relacionats amb la promoció de la cultura de la prevenció de riscos laborals (objectiu estratègic 4), amb la qual cosa es pretén reduir també la sinistralitat laboral a Catalunya (objectiu estratègic 2).

2. El sector de la construcció a Catalunya¹

El sector de la construcció és força complex a causa de la diversitat d'agents que intervenen en l'obra, des de la fase de projecte fins a la d'execució. Existeixen diferents actors que hi intervenen i que tenen un paper important a l'hora de desenvolupar una obra de construcció i de definir i/o executar mesures preventives.

¹ Per a una descripció més detallada del sector, podeu consultar l'informe "[Actualització de l'estudi del sector de la construcció a Catalunya](#)". Octubre del 2019. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.

A més, **és un sector molt atomitzat**, format en bona part per empreses petites i, tradicionalment, amb un elevat nivell de contractació temporal (78 % de contractes temporals el 2021). Aquests dos elements fan que un factor que caracteritza aquest sector sigui la dificultat de participació de les persones treballadores i dels seus representants en la prevenció de riscos laborals (PRL). En aquest sentit, s’espera que amb la nova reforma laboral –[Reial decret llei 32/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reforma laboral, la garantia de l’estabilitat a l’ocupació i la transformació del mercat de treball](#) (RDL 32/2021)– la temporalitat es redueixi.

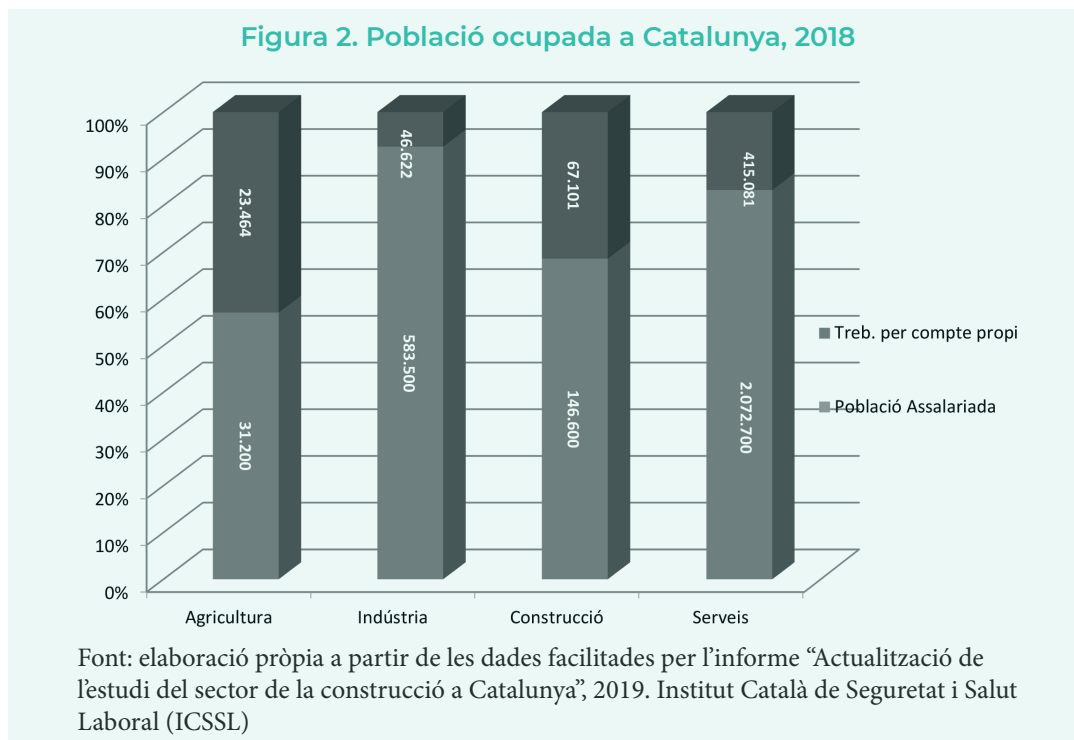

Des d'un punt de vista preventiu, cal tenir present també que el sector de la construcció està **molt masculinitzat: la majoria són treballadors manuals i estan exposats a un elevat risc de patir accidents de treball**, entre altres raons, perquè l'obra, com a centre de treball, està en canvi constant i cal adaptar contínuament les mesures preventives als riscos que apareixen.

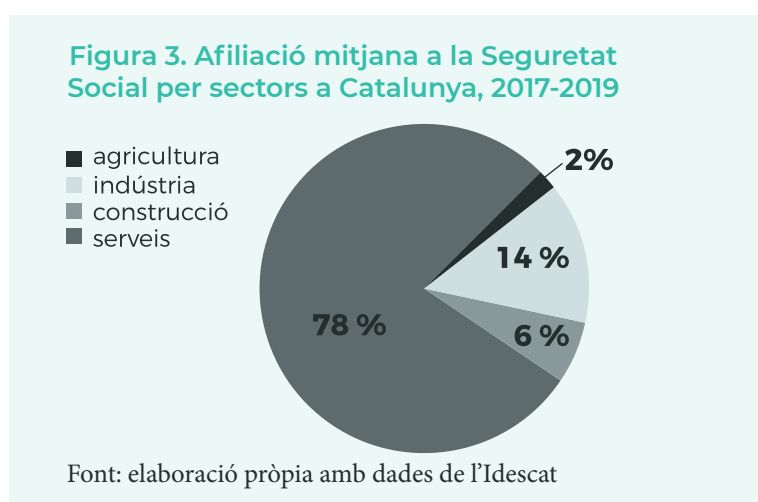
D'altra banda, els treballs es realitzen moltes vegades a la intempèrie i, per tant, aquestes persones treballadores estan sotmeses a condicions ambientals extremes i canviants (fred, calor, pluja, vent, etc.).

L'elevat grau de subcontractació també és un dels factors que explica l'elevada sinistralitat del sector, ja que dificulta la coordinació d'activitats empresarials en les tasques preventives i permet que hi participin empreses sense una estructura organitzativa adequada per garantir la protecció de la seguretat i la salut de les persones treballadores. L'abús en les cadenes de subcontractació té efectes negatius en termes de sinistralitat laboral.

Segons les dades facilitades per la Generalitat de Catalunya,² el 2018 la construcció era el tercer sector pel que fa a persones treballadores. Hi havia 213.101 persones ocupades al sector, de les quals el 68,51 % eren assalariades (146.600) i el 31,49 %, autònomes (67.101).

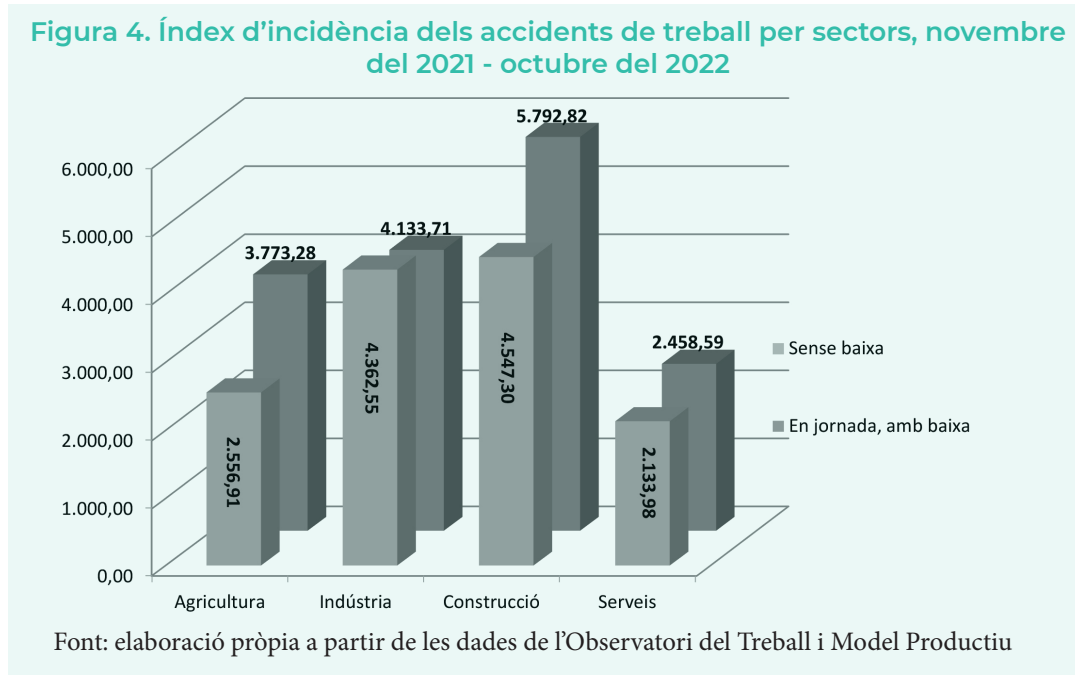
Si analitzem les dades de la població afiliada a la Seguretat Social per sectors a Catalunya entre els anys 2017 i 2019, observem com també els serveis són el sector majoritari, amb més de tres quartes parts de l'afiliació (78 %), seguit de la indústria (14 %), la construcció (6 %) i, en últim lloc, l'agricultura (2 %).

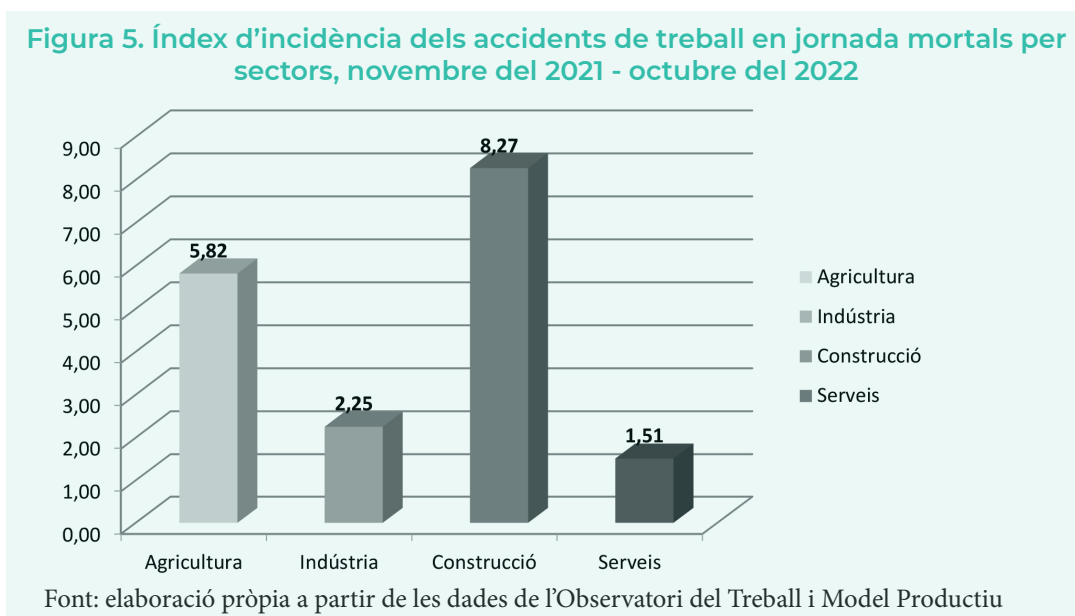
² "Actualització de l'estudi del sector de la construcció a Catalunya". Octubre del 2019. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.

3. La sinistralitat al sector de la construcció

Segons les últimes dades de sinistralitat de la Generalitat de Catalunya,³ l'índex d'incidència⁴ del sector de la construcció és molt superior al dels altres sectors. Concretament, és més del doble en el cas dels accidents en jornada amb baixa i s'apropa al doble en el cas dels accidents en jornada sense baixa.

En relació amb els accidents de treball mortals ocorreguts dins de la jornada laboral, també podem observar com és el sector amb la incidència més elevada en el període de novembre del 2021 a l'octubre del 2022.

³ [Estadística d'accidents de treball. Octubre del 2022](#). Observatori del Treball i Model Productiu. Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya.

⁴ Índex d'incidència = nombre d'accidents per cada 100.000 persones afiliades que tenen cobertes les contingències d'accidents de treball i malalties professionals.

Aquestes dades van en consonància amb el que apunta l'informe de la Generalitat que analitza la sinistralitat d'aquest sector entre els anys 2008 i 2018,⁵ el qual ens indica el següent:

- Tradicionalment, **és el sector amb l'índex d'incidència d'accidents de treball lleus i greus més elevat**. En relació amb els mortals, des del 2008, és el sector que ocupa el primer o el segon lloc en termes d'incidència, en funció de l'any,⁶ alternant-se amb el sector de l'agricultura.
- L'activitat de construcció d'obres d'enginyeria civil és la que presenta l'índex d'incidència més elevat tant per a accidents lleus com per a accidents mortals.
- **La majoria d'accidents són traumàtics i no estan relacionats amb el trànsit. Un percentatge molt elevat està relacionat amb els sobreesforços físics i les caigudes**. Així, els índexs d'incidència d'accidents no mortals són més elevats en persones treballadores joves amb contracte temporal que fan feines manuals.
- Els accidents són més rellevants en persones treballadores assalariades que en treballadors i treballadores autònoms.
- Les empreses de més de 249 treballadors i treballadores són les que presenten un índex d'incidència d'accidents no mortals més baix.
- **Els accidents mortals també són més elevats en persones assalariades, amb contracte temporal** i treballs manuals, però, a diferència dels accidents no mortals, els índexs són més elevats en els treballadors i treballadores de més de 44 anys i en empreses amb una plantilla de 50 a 249 persones.
- És important comentar el reduït nombre de malalties professionals que es comuniquen, cosa que és comuna en tots els sectors.

Per entendre aquesta sinistralitat podem recórrer a l'anàlisi de la mortalitat dels accidents de treball a Espanya (2017-2019)⁷ elaborada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST), la qual ens indica que, entre els accidents de treball d'aquest sector que van ser investigats, destaquen els succeïts en cobertes (10,1 %), estructures i obres de fàbrica (9,4 %) i instal·lació (7,4 %). La forma de contacte més habitual va ser un cop contra un objecte immòbil o un treballador o treballadora en moviment (54,4 %). La desviació de més d'un terç dels accidents va ser per caiguda de persones —relliscada o ensopegada amb caiguda (36,9 %)— i l'agent de la desviació més assenyalat són situacions de **treball en altura**: teulades, terrasses, lluminàries (12,8 %) i parts d'edifici fixes en altura com teulades, terrasses, obertures, escales, rampes... (5,4 %).

⁵ [Actualització de l'estudi del sector de la construcció a Catalunya](#). Octubre del 2019. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.

⁶ Cal tenir present que l'índex d'incidència a l'agricultura és molt variable, atès el baix nombre de persones treballadores afiliades al sector.

⁷ [Análisis de la mortalidad por accidente de trabajo en España \(2017-2019\)](#). Octubre del 2021. Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).

La causa més freqüent d'aquests accidents de treball va ser l'absència o deficiència de proteccions col·lectives davant de caigudes de persones. Destaquen també l'incompliment del pla de seguretat i salut i la falta de presència dels recursos preventius requerits.

Figura 6. Principals causes dels accidents de treball mortals al sector de la construcció

Causes	Construcció	Total de sectors
Absència/deficiència de proteccions col·lectives davant de caigudes de persones	7,0 %	3,3 %
Mètode de treball inadequat	4,5 %	5,4 %
No identificació dels riscos que han materialitzat l'accident	4,2 %	4,6 %
Absència de vigilància, control i direcció de persona competent	3,7 %	3,2 %
Manca de control del compliment del pla de seguretat i salut	3,6 %	1,3 %
Formació/informació inadequada, inexistent sobre riscos o mesures preventives	3,6 %	3,8 %
Manca de presència dels recursos preventius requerits	2,9 %	1,6 %
No posar a disposició de les persones treballadores la roba o els equips de protecció necessaris o que aquests siguin inadequats	2,8 %	1,5 %
Disseny inadequat de la feina o tasca	2,5 %	1,6 %
Manca de seguretat estructural o estabilitat de paraments, etc.	2,2 %	1,0 %
No execució de les mesures preventives proposades en la planificació derivada de l'avaluació de riscos	2,2 %	2,5 %
Disseny inadequat de la feina o tasca	1,6 %	2,5 %

Font: "Análisis de la mortalidad por accidente de trabajo en España (2017-2019)". INSST

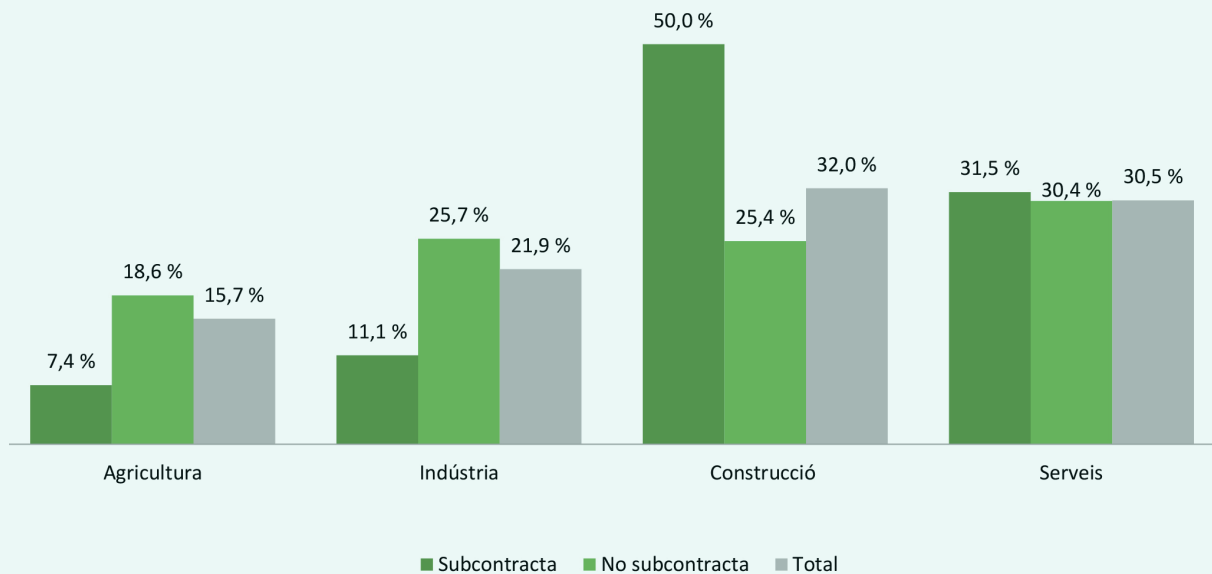
Figura 7. Categories més representatives de les variables descriptives dels accidents de treball mortals al sector de la construcció

Tipus de lloc	Obres, construcció, pedrera, mina a celobert	65,1 %
Forma de contacte	Cop contra un objecte immòbil, treballador/a en moviment	54,4 %
	Quedar atrapat, ser aixafat, patir una amputació	20,1 %
	Xoc o cop contra un objecte en moviment, col·lisió	13,4 %
Desviació	Caiguda de persones (relliscada o ensopagada amb caiguda)	36,9 %
	Trencament, esclat, lliscament, caiguda, esfondrament d'agent material	26,8 %
	Pèrdua de control total o parcial d'equips de treball o materials	16,1 %
Agent de la desviació	Teulades, terrasses, lluminàries, bigues	12,8 %
	Parts d'edifici fixes en altura (teulades, terrasses, obertures, escales, rampes)	5,4 %
Activitat física	Moviment	32,9 %
	Manipulació d'objectes	24,2 %
	Treballs amb eines manuals	17,4 %
Fase de l'obra	Cobertes	10,1 %
	Estructures i obres de fàbrica	9,4 %
	Instal·lació	7,4 %

Font: "Análisis de la mortalidad por accidente de trabajo en España (2017-2019)". INSST

Si mirem la distribució de la mortalitat laboral per sector, en empreses subcontractades i no subcontractades, observem que **la meitat dels accidents d'empreses subcontractades tenen lloc a la construcció**, mentre que a la resta d'empreses els accidents d'aquest sector suposen un 25,4 %.

Figura 8. Distribució dels accidents de treball mortals segons el sector, en empreses subcontractades i no subcontractades

Font: "Análisis de la mortalidad por accidente de trabajo en España (2017-2019)". INSST

Les principals causes assenyalades en els accidents de persones treballadores subcontractades van ser un mètode de treball inadequat, la no identificació dels riscos laborals i la formació/informació inadequada o inexistent, destacant especialment l'absència o la deficiència de proteccions col·lectives davant de caigudes de persones i l'incompliment del pla de seguretat i salut.

A les empreses subcontractades, el factor mida és important. De fet, gairebé la meitat de les persones treballadores que van morir (43,5 %) eren autònomes que no tenien persones assalariades al seu càrrec. Ocupen el segon lloc les empreses subcontractades d'1 a 9 treballadors o treballadores (22,2 %).

Per sexes, **els accidents mortals els pateixen principalment homes i es produeixen més en el cas dels estrangers**. També són més freqüents per a **contractes amb durada de jornada inespecífica**.

Observem també que **més del 80 % de les empreses de la construcció on hi va haver accidents mortals recorren a un servei de prevenció de riscos laborals aliè (SPA)**, sol o combinat amb altres modalitats.

Finalment, cal assenyalar que, tot i que els accidents de treball més significatius estiguin relacionats amb elements de seguretat (caigudes, atrapaments, sepultaments, etc.), en una obra hi ha altres riscos que cal tenir en compte, com ara els trastorns musculoesquelètics, l'exposició a substàncies químiques (pols de sílice i de fusta, amiant, fibres minerals artificials, dissolvents, etc.) o a radiació solar, o d'altres de relacionats amb l'organització del treball (pressions de temps, jornades de treball, descansos, etc.).

4. Tipus d'obres i documentació preventiva existent

4.1. Què és una obra de construcció?

A vegades, davant d'una activitat, pot plantejar-se el dubte de si les tasques es consideren obra de construcció. Per aclarir aquest dubte hem de recórrer al [Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, que estableix les disposicions mínimes de seguretat i salut a les obres de construcció](#) (RD 1627/1997), el qual la defineix, en l'article 2.1.a, com a "qualsevol obra, pública o privada, en què s'efectuïn treballs de construcció o enginyeria civil la relació no exhaustiva dels quals figura en l'annex I".

Per tant, haurem de comprovar si la nostra activitat es troba dins la llista no exhaustiva de l'[annex I](#) d'aquest reial decret. També és recomanable analitzar, en conjunt, si es presenten les circumstàncies següents, les quals són pròpies de les obres de construcció:

- a) Els treballs tenen un caràcter temporal i el lloc de treball evoluciona de manera permanent en funció del temps.
- b) L'empresa que executa els treballs està inclosa a la secció F, apartats del 41 al 43, de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE), sempre que realitzin treballs intrínsecament associats a activitats d'edificació o obra civil.
- c) Els treballs s'executen amb tecnologies pròpies de la indústria de la construcció.

Si, després d'analitzar-ho, es determina que els treballs que s'han d'executar són obra de construcció, cadascun dels agents intervinents ha de complir les seves obligacions en matèria preventiva, d'acord amb l'RD 1627/1997 i d'acord amb la [Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals](#) (LPRL) i la normativa que la desenvolupa.

D'altra banda, dins de les obres de construcció distingim entre aquelles en les quals és legalment exigible un projecte i aquelles que s'executen sense comptar amb projecte previ.

Si, per contra, els treballs no són obra de construcció, les empreses han de complir, en qualsevol cas, els seus deures en matèria de coordinació d'activitats empresarials, d'acord amb el [Reial decret 171/2004, de 30 de gener, en matèria de coordinació d'ac-](#)

[tivitats empresarials](#) (RD 171/2004), i garantir la seguretat al lloc de treball, segons el [Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut als llocs de treball](#) (RD 486/1997), i la resta de norma d'àmbit preventiu aplicable —per exemple, el [Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització pels treballadors dels equips de treball](#) (RD 1215/1997).

4.2. Obres de construcció amb projecte

Són aquelles on és legalment exigible un projecte, segons el tipus d'obra. S'ha de tenir en compte el que disposen les lleis i les reglamentacions que apliquin en cada cas.

Per projecte s'entén el conjunt de documents (memòria, plec de condicions, plànols, mesuraments, pressupost i l'estudi, bàsic o no, de seguretat i salut) mitjançant els quals es defineixen i determinen les exigències tècniques de les obres de construcció, d'acord amb les especificacions requerides per la normativa tècnica aplicable a cada obra.

4.3. Obres de construcció sense projecte

Són les que s'executen sense disposar de projecte previ. Dins d'aquest tipus d'obres cal fer la classificació següent:

A. Obres en les quals el projecte no és exigible per a la seva tramitació administrativa, per exemple: pintura de façanes, de patis, etc.; muntatge i desmuntatge d'instal·lacions, baixants, canalons, etc.; substitució d'algunes teules a una coberta; apedaçament en vies públiques; petites rehabilitacions en habitatges, oficines i altres.

B. Obres d'emergència: són aquelles que estan condicionades per la necessitat d'una intervenció ràpida i urgent, cosa que impossibilita la redacció d'un projecte (que es redactarà quan tècnicament sigui possible) abans de l'inici de l'obra. Si amb posterioritat es redactés un projecte, aquest tipus d'obres passaria a tenir la consideració d'obres de construcció amb projecte i s'englobarien en el punt anterior. Alguns exemples són la reparació urgent d'un dic de contenció, la demolició per perill imminent, els apuntalaments o reforços urgents d'estructures o edificis, la reparació d'esvorancs o enfonsaments de vials, o les obres com a conseqüència de trencaments a les conduccions (aigua, gas, sanejament, etc.).

5. Els diferents actors que participen en una obra

Persona promotora: la [Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació](#) (LOE) la defineix com “qualsevol persona, física o jurídica, pública o privada, que, individualment o col·lectivament, decideix, impulsa, programa i finança, amb recursos propis o aliens, les obres d'edificació per a si mateixa o per a la seva posterior alienació, lliurament o cessió a tercers sota qualsevol títol”. **Es tracta de qualsevol persona física o jurídica per compte de la qual es faci una obra.**

Projectista: la persona o persones autores, per encàrrec de la persona promotora, de la totalitat o de part del projecte d'obra. La LOE, en l'article 10.1, assenyala que “projectista és l'agent que, per encàrrec de la persona promotora i amb subjecció a la normativa tècnica i urbanística corresponent, redacta el projecte”.

Direcció facultativa: la persona o persones tècniques competents designades per la persona promotora, encarregades de la direcció i del control de l'execució de l'obra. A les obres d'edificació existeix, tradicionalment, la figura de la direcció facultativa, que, segons determina la LOE en els articles 12 i 13, està formada pel director o directora d'obra i pel d'execució de l'obra. El seu equivalent en l'obra civil es correspon amb el terme *direcció d'obra, direcció d'execució o direcció tècnica*.

Coordinador o coordinadora de seguretat i salut durant l'elaboració del projecte d'obra (CSSP): la persona tècnica competent designada per la promotora per coordinar, durant la fase del projecte d'obra, l'aplicació dels principis que s'esmenten en l'article 8 de l'RD 1627/1997, per tal d'aconseguir una integració eficaç de la prevenció en els mètodes de treball i elaborar o fer que s'elabori, sota la seva responsabilitat, l'estudi bàsic de seguretat i salut.

Coordinador o coordinadora en matèria de seguretat i de salut durant l'execució de l'obra (CSSE): la persona tècnica competent integrada en la direcció facultativa, designada per la promotora per dur a terme les tasques que s'esmenten en l'article 9 de l'RD 1627/1997.

Contractista: la persona física o jurídica que assumeix contractualment davant de la promotora, amb mitjans humans i materials, propis o aliens, el compromís d'executar la totalitat o part de les obres amb subjecció al projecte i al contracte. La LOE, en l'article 11, defineix constructor en els mateixos termes que l'RD 1627/1997 defineix contractista. En l'àmbit de l'enginyeria civil es pot adoptar la definició anterior tractant la figura de la persona contractista en termes semblants.

Subcontractista: la persona física o jurídica que assumeix contractualment davant de la contractista, empresària principal, el compromís de realitzar determinades parts o instal·lacions de l'obra, amb subjecció al projecte pel qual es regeix l'execució.

Persona treballadora autònoma: la persona física diferent de la contractista i de la subcontractista que realitza de manera personal i directa una activitat professional, sense subjecció a un contracte de treball, i que assumeix contractualment davant de la persona promotora, la contractista o la subcontractista el compromís de realitzar determinades parts o instal·lacions de l'obra. Quan la persona treballadora autònoma ocupi a l'obra treballadors o treballadores per compte aliè tindrà la consideració de contractista o subcontractista a efectes de l'RD 1627/1997.

Cal tenir present que no sempre totes intervenen en totes les obres, encara que sempre existirà, almenys, una persona promotora de l'obra i una de contractista (que, a més, poden ser la mateixa persona o empresa).

6. Deures de l'empresa en relació amb la protecció de la seguretat i la salut de les persones treballadores

6.1. Obligacions empresarials derivades de la normativa preventiva general

L'empresari o empresària té el deure de protegir les persones treballadores davant els riscos laborals. Aquest deure implica tot un seguit d'[obligacions empresarials](#), l'incompliment de les quals pot suposar sancions **administratives** (article 42 de l'LPRL), derivades d'actuacions de la Inspecció de Treball, o bé **responsabilitats civils i penals**, derivades de processos judicials, i, fins i tot, pot implicar la responsabilitat solidària o subsidiària per a empreses que hagin contractat o subcontractat obres o serveis.

En aquest sentit, cada empresari o empresària involucrat en una obra és responsable de garantir la seguretat i la salut dels seus treballadors i treballadores aplicant totes les obligacions que es deriven de la normativa preventiva.

D'altra banda, cada empresa és responsable de **garantir la formació dels seus treballadors i treballadores en matèria preventiva**, tal com indica l'article 19 de l'LPRL, diferenciant entre la formació preventiva inclosa en la capaciació del treballador o treballadora d'aquella que és pròpia del lloc de treball concret que ocuparà.⁸

En qualsevol cas, és fonamental la col·laboració entre la persona promotora, la contractista i les diferents empreses subcontractistes presents a l'obra per poder transmetre eficaçment aquella informació que sigui necessària per definir la formació concreta i indispensable per a les persones treballadores.

Cal recordar també la regulació existent d'aquesta matèria en diferents convenis i acords sectorials, que inclouen programes formatius específics per a tasques generals i concretes, com ara la targeta professional de la construcció i del metall.

⁸ Per a més informació sobre la formació que han de rebre les persones treballadores, podeu consultar la [Guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a les obres de construcció](#) (RD 1627/1997), de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (apèndix 5).

Cada empresa ha de **complir amb el deure d'informació, consulta i participació** de les persones treballadores i dels seus representants (articles 18 i del 33 al 40 de l'LPRL, i articles 15 i 16 de l'RD 1627/1997).

Així doncs, **l'empresari o empresària ha de consultar als delegats i delegades de prevenció** (o directament als treballadors i treballadores en cas de no haver-hi representació legal) **les qüestions que pugin afectar la seguretat i la salut laboral**. Aquests **poden fer propostes** per millorar el nivell preventiu de l'obra. La **resposta negativa de l'empresa** a aquestes propostes ha de ser **motivada** (article 36.4 de l'LPRL).

A més, cada empresa ha d'**integrar la prevenció de riscos laborals al conjunt d'activitats considerades com a crítiques** des de la perspectiva de la seguretat i la salut en el treball, tal com recullen l'LPRL i el [Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció](#) (RSP).

Seguint la [guia tècnica per a la integració de la prevenció de riscos laborals en el sistema general de gestió](#), l'empresa ha de prestar especial atenció a:

- La consulta i la participació de les persones treballadores
- L'execució d'activitats potencialment perilloses
- El manteniment i la revisió d'instal·lacions i equips
- L'adquisició de productes
- La contractació de personal o el canvi de lloc de treball

6.2. Obligacions empresarials derivades de la normativa específica

El cas més habitual a les obres de construcció és la **subcontractació** de tasques, i en aquests casos les empreses han de complir amb la normativa de subcontractació, concretament, l'L 32/2006, i l'RD 1109/2007. Alguns dels elements clau que aquestes normatives estableixen són:

- Com a **màxim 3 nivells de subcontractació** (per als subcontractistes). Es poden ampliar amb excepcions justificades. Els treballadors o treballadores autònoms no poden subcontractar. Els contractistes han de disposar d'un llibre de subcontractació a cada obra, al qual els delegats i delegades de prevenció han de tenir accés, entre altres figures de l'obra (article 8 de l'L 32/2006).
- **Informar els representants de les persones treballadores** de totes les empreses de l'obra sobre totes les contractacions o subcontractacions de l'obra (article 9 de l'L 32/2006).
- **Registre obligatori** al Registre d'empreses acreditades (**REA**) per a totes les empreses i treballadors o treballadores autònoms amb personal assalariat (ja que, en

aquest cas, se'ls considera empresaris o empresàries) que intervinguin com a contractistes o subcontractistes en l'execució de les feines en obres de construcció, tot i pertànyer a altres sectors productius.

- **Disposar d'infraestructura i mitjans adequats** per dur a terme l'activitat i exercir directament la direcció dels treballs.
- **Acreditar que el seu personal disposa de la formació necessària** en matèria de prevenció de riscos laborals. Des del punt de vista directiu i productiu, això ha de permetre que tota persona amb funcions de gestió a l'obra de construcció (adquisició de productes, contractació de personal, etc.) sigui capaç d'integrar la prevenció en qualsevol decisió que adopti.
- **Acreditar que disposa d'una organització preventiva adequada.**
- Acreditar un 30 % de treballadors o treballadores amb **contracte indefinit**.
- Acreditar amb la documentació o títol la possessió de la maquinària que utilitzen les empreses i de la documentació que exigeixen les disposicions legals.

La coordinació de les actuacions de seguretat i salut en una obra de construcció implica la necessitat (malgrat que no sigui obligatori) de **designar una persona interlocutora per a cadascuna de les empreses** que hi són presents i establir mecanismes que facin possible el compliment de les obligacions de coordinació assumides en primer terme, pel contractista i el promotor, com poden ser: reunions, impartició conjunta d'instruccions o transmissió puntual de determinada informació preventiva, etc.

Seria desitjable que la persona que exerceixi aquesta interlocució disposi de formació en prevenció de riscos laborals, que disposi del suport i/o l'assessorament del servei de prevenció de l'empresa i dels mitjans suficients perquè pugui exercir la seva funció de manera eficaç (per exemple, temps suficient per assistir a les reunions).

Només hi ha obligació per part de la persona promotora de designar un CSSP, en cas que hi hagi més d'un projectista, ja que així ho estableix l'RD 1627/1997.⁹

Si hi ha projecte, segons l'article 7 de l'RD 1627/1997 caldrà que hi hagi un pla de seguretat i salut en el treball (PSST) en la fase d'execució de l'obra que es basarà en l'estudi de seguretat i salut (ESS) o estudi bàsic de seguretat i salut (EBSS), si escau, que ha d'integrar els principis de l'activitat preventiva i que s'ha de desenvolupar al mateix moment que el projecte per tal que integri la prevenció de riscos laborals, de manera que els riscos s'evitin o es minimitzin en la fase de disseny. El PSST és el document que elaboren els contractistes i aprova el CSSE, o, si no n'hi ha, la direcció facultativa de l'obra (DF), i on es recullen les diferents fases de l'obra i les mesures preventives corresponents.

⁹La Directiva 92/57/CEE del Consell, de 24 de juny de 1992, relativa a les disposicions mínimes de seguretat i de salut que han d'aplicar-se a les obres de construcció temporals o mòbils, estableix la figura del CSSP en tot cas, però en la transposició al nostre ordenament jurídic es va limitar aquesta obligació.

En el cas d'obres menors (sense projecte), és necessari elaborar un document de gestió preventiva de l'obra (DGPO), fonamentat en els procediments de treball, que reculli els treballs que s'han de realitzar per a les diferents fases de l'obra i els procediments de treball que cal aplicar, incorporant-hi també les corresponents mesures preventives.

A més, d'acord amb la disposició addicional única de l'RD 1627/1997, en cas que intervinguin dues empreses o més i/o persones treballadores autònomes, el promotor o promotora ha de designar un CSSE, independentment dels recursos preventius que hagin d'aportar els contractistes en les activitats determinades determinat en el PSST (o DGPO, si escau).

En cas que al centre on es realitzin les obres es continuï amb l'activitat, cal preveure una doble coordinació: coordinació de les activitats dins de la mateixa obra (conforme a l'RD 1627/1997), i la coordinació entre les activitats de l'obra i les que es realitzen al centre de treball (conforme a l'RD 171/2004).

En l'annex d'aquest document consta un quadre que recull les obligacions preventives per a cada fase de l'obra i els drets que es poden exercir com a delegats i delegades.

7. La coordinació de les activitats empresarials

Existeixen una sèrie d'obligacions i actuacions necessàries en matèria de coordinació d'activitats empresarials (CAE) entre els diferents agents que intervenen en el procés constructiu, recollides en l'RD 1627/1997, a més de les recollides en la normativa que aplica a qualsevol activitat empresarial (RD 171/2004), que introdueixen, a més, una sèrie de consideracions aplicables a les obres de construcció i a la figura del recurs preventiu a les obres.

Distingim dues fases, l'elaboració del projecte i l'execució de l'obra.

Durant el **projecte d'obra**, el promotor o promotora, en cas de concurrència de diversos projectistes, designa un CSSP que ha de facilitar la cooperació entre els diferents projectistes per aconseguir la integració efectiva de la prevenció de riscos laborals en el projecte i que ha de facilitar l'aplicació dels mètodes de treball durant l'execució de l'obra, així com el control dels riscos derivats de la concurrència d'activitats.

Durant l'**execució de l'obra**, el promotor o promotora designa la direcció facultativa dins la qual s'integra, si escau, el CSSE. Aquesta figura té com a funció principal facilitar la informació i els mitjans (per exemple, reunions, instruccions, intercanvi de dades i informació amb la representació legal dels treballadors i treballadores, etc.) per a un adequat intercanvi d'informació entre les empreses concurrents, així com l'adopció de mètodes de treball que permetin treballar simultàniament amb seguretat al conjunt

d'agents presents a l'obra. També ha de garantir l'aplicació dels principis generals (article 10 de l'RD 1627/1997) i organitzar la prevenció perquè cada contractista pugui exercir les funcions que li corresponen com a empresari o empresària principal.

El promotor o promotora ha de garantir també que totes les empreses i persones treballadores autònomes coneguin els riscos específics de l'obra (com a centre de treball), així com les mesures preventives necessàries per al seu control i les relatives a les possibles situacions d'emergència. Així, per mitjà de l'estudi / estudi bàsic de seguretat i salut que forma part del projecte, ha d'informar la persona contractista, amb la finalitat que aquesta adapti el seu procediment de treball a les especificitats de l'obra. Aquesta adaptació es realitza mitjançant el PSST que ha d'elaborar cada contractista o amb el DGPO, en cas d'obres menors sense projecte.

Per la seva banda, la resta de les empreses (contractista i subcontractistes) i persones treballadores autònomes que concorren a l'obra s'han de coordinar de manera que la seva activitat es pugui desenvolupar amb seguretat. Serà cada contractista qui assumeixi el paper fonamental de coordinador de les empreses subcontractistes i de les persones autònomes que en depenguin, en cooperació amb el CSSE.

Un dels possibles mitjans de coordinació pels quals es pot optar en una obra de construcció és el **recurs preventiu**¹⁰ (RP), però, a diferència d'altres mitjans que es poden utilitzar indistintament pels diversos agents, l'RP es determina com un **mitjà propi del contractista**.

El nomenament de l'RP té lloc en relació amb una activitat concreta que pugui suposar un risc greu per a la persona treballadora o per a tercers, si no es realitza seguint el procediment de treball establert, o bé davant d'activitats o processos reglamentàriament considerats perillosos o amb riscos especials, i quan ho requereixi la Inspecció de Treball. Ha d'estar recollida al PSST la necessitat de la seva presència i no es pot designar un RP per a tota l'obra com a vigilant integral de totes les activitats.

Per saber-ne més sobre la figura del recurs preventiu, consulta el nostre [full informatiu](#).

La nova **reforma laboral** ([RDL 32/2021](#)) no modifica les obligacions preventives sobre coordinació d'activitats empresarials existents, però, contractualment, implica un canvi important, ja que les empreses contractistes i subcontractistes han **d'aplicar el conveni del sector de l'activitat desenvolupada en la contracta o subcontracta**, amb independència del seu objecte social o forma jurídica, excepte quan hi hagi un altre conveni sectorial aplicable o conveni propi. A més, **desapareix el contracte d'obra i servei i es**

¹⁰La figura del recurs preventiu està legalment recollida en:

- L'article 22 bis de l'RSP ([RD 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció](#)).
- La disposició addicional catorzena de l'LPRL ([Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals](#)).
- La disposició addicional única de l'RD 16/1997 ([Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, que estableix les disposicions mínimes de seguretat i salut a les obres de construcció](#)).

regula l'obligació empresarial d'oferir una recol·locació a les persones treballadores amb contracte indefinit en cas de finalització de l'obra en la qual presten serveis. Tot plegat, pot reduir la rotació de plantilles i afectar positivament la sinistralitat laboral associada a la temporalitat.

7.1. Quan l'obra es realitza en un centre de treball on es continua l'activitat

En el cas d'una obra que s'executarà en un centre de treball on es realitza, simultàniament, una activitat diferent de la de construcció, és a dir, el cas d'una obra de construcció que té lloc dins un centre de treball que roman actiu, **el promotor o promotora** (que pot coincidir en la mateixa persona titular del centre, en cas que sigui la que encarrega l'obra) ha de **preveure una doble coordinació d'activitats empresarials**,¹¹ en el sentit següent:

- D'una banda, ha de **planificar les mesures que garanteixin un control efectiu dels riscos que puguin sorgir dins de l'obra** (mitjançant l'aplicació del que s'estipula en l'RD 1627/1997).
- I, de l'altra, ha de **garantir la coordinació entre les persones treballadores que desenvolupin la seva labor al centre de treball actiu i aquelles que prestin els seus serveis a la mateixa obra** aplicant les mesures previstes en l'RD 171/2004. Per exemple, control dels riscos generats pel trànsit de treballadors o treballadores i la circulació dels equips que han d'accedir al recinte de l'obra o control de les afeccions presents a la obra (soroll, pols, etc.).

De la mateixa manera, ens podem trobar amb diferents promotors en un mateix centre de treball o diferents obres de construcció contigües amb possibles afeccions mútues (per exemple, les degudes als moviments de grues torre que envaeixen diferents àrees d'altres obres). En aquests casos, s'han d'establir mitjans de coordinació (reunions, intercanvi d'informació o altres) que garanteixin un control adequat dels riscos recíprocs que puguin sorgir. Qualsevol mesura adoptada en aquest sentit ha d'estar reflectida en el PSST o en el DGPO.

En tots els casos, els drets d'informació, consulta prèvia i participació dels delegats i delegades de prevenció del centre de treball on es realitza l'obra s'han de respectar, i cal exigir a l'empresari o empresària que informi del calendari d'actuacions previstes, les mesures de coordinació d'activitats empresarials establertes, les mesures per evitar o minimitzar els riscos generats per l'obra, les mesures d'emergència i evacuació, així com la informació i formació prevista per a la plantilla.

¹¹ Recollida en la [Guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a les obres de construcció](#) (RD 1627/1997), de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (apèndix 1).

8. Criteris d'intervenció sindical

Com a delegats i delegades de prevenció, **tenim dret a rebre informació i la còpia íntegra de la documentació preventiva**,¹² dels danys a la salut que es produeixin, dels recursos preventius de l'empresa i de qualsevol altre aspecte que incideixi en la salut laboral. Aquesta informació prèvia és fonamental per exercir la nostra funció de vigilància i control del compliment de la normativa en prevenció de riscos laborals.

Recull dels principals drets dels delegats i delegades de prevenció:

- Rebre tota la informació i la documentació relativa a la salut laboral:
 - Pla de PRL.
 - Avaluacions de riscos, planificació preventiva, mesures d'emergència.
 - Resultats dels controls periòdics sobre les condicions de treball.
 - Vigilància de la salut.
 - Relació d'accidents de treball i malalties professionals que hagin produït incapacitat temporal superior a 1 dia.
 - Relació mensual d'accidents de treball sense baixa mèdica.
 - Comunicats oficials dels accidents de treball i informes d'investigació.
 - Informacions procedents de les persones o òrgans encarregats de les activitats de prevenció a l'empresa i dels organismes competents.
 - Qualsevol altre aspecte que pugui tenir efectes sobre la salut laboral.
- Fer **visites** als llocs de treball i comunicar-se amb les persones treballadores, acompanyar el servei de prevenció i la Inspecció de Treball en les visites a l'empresa.
- Rebre **consulta prèvia** davant de les decisions de l'empresa que puguin tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut.
- **Participar** en tots els aspectes de la prevenció al treball i **fer propostes** a l'empresa, especialment perquè existeixi la figura del [recurs preventiu](#). La negativa de l'empresa davant d'aquestes propostes ha de ser motivada.
- **Paralitzar l'activitat** en cas de risc greu i imminent, per majoria dels delegats o delegades de prevenció, quan no sigui possible reunir el comitè d'empresa amb la urgència necessària.

¹² Per a més informació sobre el dret a rebre informació mitjançant còpia íntegra de la documentació preventiva, consulteu la [Instrucció 1/2005 de la Direcció General de Relacions Laborals de la Generalitat de Catalunya](#).

És fonamental exercir els drets **d'informació, consulta i participació** per poder tenir control del compliment de la normativa i incidir en unes condicions de treball segures en totes les fases de l'obra, però sobretot en les fases inicials: el disseny, la contractació i la planificació.

Especialment, és important intervenir en la fase de disseny. Com més a prop del disseny s'actua, més eficàcia preventiva tindrem, ja que els riscos presents durant l'execució d'una obra de construcció poden i han de ser eliminats o minimitzats al moment de la concepció. Això només és possible si el disseny té en compte els aspectes preventius i suposa exigir una major implicació de persones promotores i projectistes (article 8 de l'RD 1627/1997 i article 15 de l'LPRL).

L'incompliment d'aquesta obligació d'incorporar els principis de la prevenció a la preparació del projecte i la manca coordinació i control en aquesta fase de disseny poden ser els motius principals de les taxes d'accidents extremadament elevades en aquest sector.

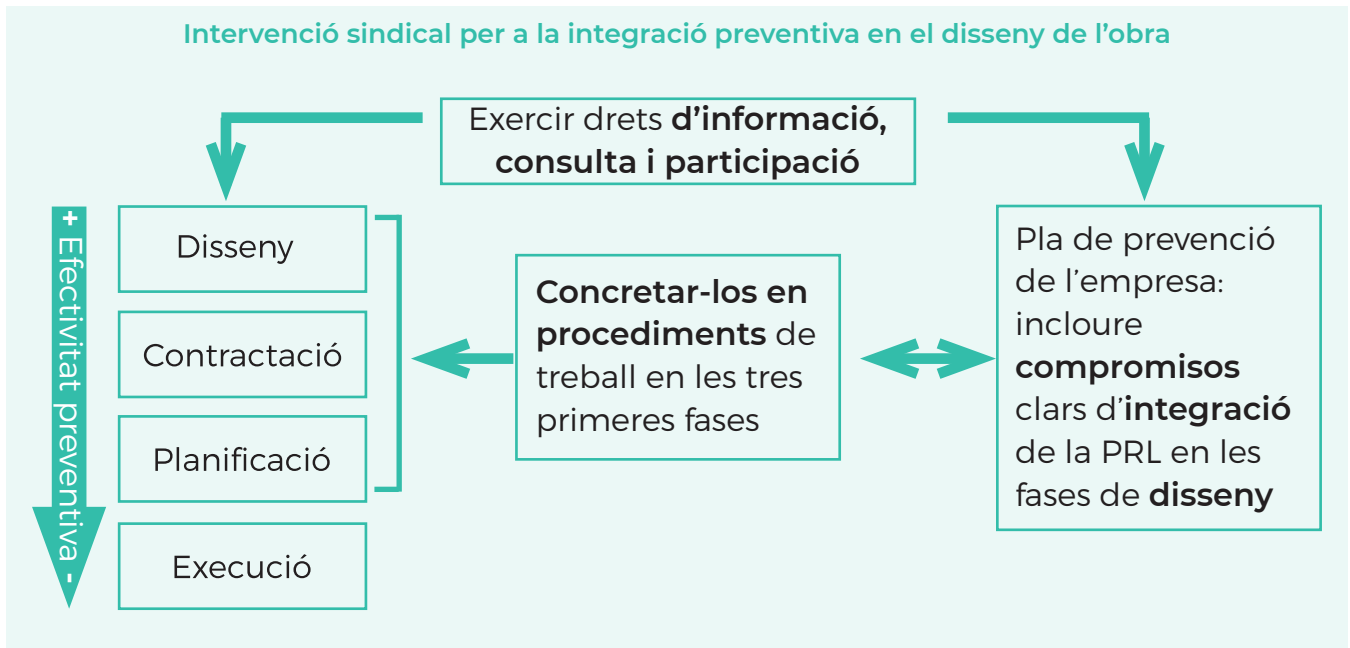
Tal com recull la [Nota tècnica de prevenció 1126 de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball](#) (INSST), **la possibilitat d'influir en matèria preventiva disminueix de manera destacable a mesura que ens allunyem de la fase de disseny i ens apropem a la d'execució.** A més, en moltes ocasions, el cost associat als eventuais canvis que cal realitzar s'incrementa a mesura que va avançant el procés.

A les **obres sense projecte**, de la mateixa manera, el promotor o promotora ha de recopilar informació sobre els riscos associats a l'emplaçament i a la concurrència d'activitats a la obra. Aquesta informació ha de ser facilitada al contractista perquè prengui les decisions i planifiqui les mesures preventives oportunes que s'han d'adoptar durant l'execució i els treballs posteriors.

Per aquests motius, assegurar la integració efectiva de la prevenció a la fase de disseny permetrà aconseguir la millora de les condicions de treball a les etapes posteriors d'execució, operació i/o manteniment de l'obra. En canvi, el més habitual és que es dirigeixin els esforços d'integració de la prevenció a la fase d'execució de l'obra.

En definitiva, **actuar en la fase de disseny, o com més a l'inici del projecte, ha de ser una prioritat sindical**, tenint present que, en funció del lloc que ocupi la nostra empresa dins del desenvolupament de l'obra, tindrem més o menys opcions de controlar la integració de la prevenció en el disseny del projecte i en l'elaboració de l'estudi de seguretat i salut (o de l'estudi bàsic de seguretat i salut).

La **proposta** que fem és incidir perquè en el **pla de prevenció de l'empresa** s'inclouin compromisos clars per a la integració preventiva en les fases primeres de l'obra i **concretar-los en procediments de treball en els àmbits de disseny, contractació i planificació.**

Al final del full es pot consultar el quadre de les obligacions preventives per a cada fase de l'obra i els drets que es poden exercir. **De manera detallada, el procés d'intervenció consistiria en:**

A. Sol·licitar la documentació preventiva de caràcter general i l'específica de l'obra

- Entre la documentació preventiva que cal sol·licitar hi ha els elements recollits en el quadre anterior, titulat "Recull dels principals drets dels delegats i delegades de prevenció", així com:
 - Avaluacions específiques dels equips de treball i adequació a l'annex I de l'[RD 1215/1997](#).
 - Protocol per a la dotació, el manteniment i la revisió de les mesures de protecció col·lectiva i dels equips de protecció individual (EPI), i instruccions a les persones treballadores per al seu ús.
 - Llista detallada dels sistemes de protecció col·lectiva i individual existents, amb la justificació del compliment de l'[RD 1215/1997](#) i del Reial decret 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual ([RD 773/1997](#)).
 - Mesures d'emergència i previsió de situacions en les quals s'han de suspendre els treballs i les mesures organitzatives que cal aplicar.
 - Procediment de coordinació d'activitats empresarials amb les empreses de contracta, subcontracta i persones treballadores autònomes (si n'hi ha).

- Conveni d'associació i annexos que tingui l'empresa amb la mútua col·laboradora amb la Seguretat Social.
- Acta de constitució del servei de prevenció propi o mancomunat (si n'hi ha) i concert o concerts de l'activitat preventiva amb serveis de prevenció aliens.
- Relació de la formació i la informació, tant general com específica, facilitada a les persones treballadores, considerant les possibles dificultats idiomàtiques en cas de persones migrants.
- Entre la documentació preventiva específica de l'obra, hem de sol·licitar còpia íntegra del següent:
 - PSST o DGPO en cas d'obres menors. Aquest document s'ha d'actualitzar en funció de les modificacions o canvis que es produeixin en l'obra, amb aprovació prèvia del CSSE o direcció facultativa (DF), si no n'hi ha.
 - Acta de designació del CSSE, en cas que s'hagi de designar.
 - Mitjans de coordinació establerts, actes de les reunions, instruccions, etc.
 - Anotacions dels llibres d'incidències (en paper o electrònics) i de subcontractació.
 - Un cop finalitzats els treballs, demanar la documentació i la informació necessària per a l'ús adequat i el manteniment de l'element construït. La facilita el contractista al promotor o promotora, i aquest a l'usuari o usuària final, de manera que en futures intervencions es disposi de la informació adequada perquè els treballs puguin realitzar-se en condicions correctes de seguretat i salut per a les persones treballadores.
 - Llibre d'ordres i assistències (en paper o electrònic). Els delegats i delegades de prevenció no hi tenen accés per normativa no específica, però si hi ha aspectes que puguin influir en la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores, tenen dret a consulta prèvia.
 - Còpia de les diligències que hagin realitzat els tècnics i tècniques habilitats o els inspectors i inspectores de treball en les visites d'obra.

Per evitar que com a delegat i delegada de prevenció tinguis dificultats per poder visitar les obres, cal que t'asseguris que s'ha informat el titular del centre perquè no hi hagi problemes a l'entrada i que et facilitin els equips de protecció que siguin necessaris.

B. Analitzar i valorar la documentació: amb el suport de l'estructura sindical i tècnica que correspongui, cal fer la revisió de la documentació, clarificant també aquella que l'empresa no ha entregat, per arribar a conclusions sindicals respecte dels nivells de protecció de la seguretat i la salut.

La valoració de la documentació disponible ha de ser, evidentment, ampliada amb la **informació que facilitin directament les persones treballadores** als delegats i delegades.

C. Realitzar propostes sindicals a l'empresa i establir el **pla d'actuació sindical, fixant l'estratègia sindical, els instruments i els terminis** que poden ser acceptables per poder revertir les deficiències i incidir en la millora de les condicions de treball i la protecció de la salut.

Dins de l'acció sindical, en funció de la situació, poden ser necessàries actuacions com ara recollir signatures entre les persones treballadores, interposar denúncia a la Inspecció de Treball, recórrer a mediacions o arbitratges mitjançant el [Tribunal Laboral de Catalunya](#), sol·licitant la intervenció de la Comissió Tècnica de Salut Laboral, realitzar consultes a l'autoritat laboral o als òrgans tècnics de les administracions públiques (INSST o ICSSL), o paralitzar els treballs en cas de risc greu i imminent.

D. Realitzar una campanya informativa als treballadors i treballadores: com en tota acció sindical, és fonamental que les persones treballadores a les quals es representa coneguin la tasca que es realitza en la defensa dels seus interessos. Per tant, cal plantejar-se realitzar **assemblees informatives o altres tipus d'actuacions informatives**, integrant-les en l'estratègia comunicativa de la secció sindical o el comitè d'empresa.

Per definir el pla d'acció sindical, no dubtis a posar-te en contacte amb la persona responsable de salut laboral de la teva federació o territori.

9. Annex: fases de l'obra

Fase de l'obra	Principals actuacions relatives a la seguretat i la salut laboral (SSL) a les obres i agents responsables	Actuació dels delegats i delegades de prevenció (DP)
Disseny	<p>Promotor o promotora (públic o privat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escollir projectista amb coneixements en PRL. • Escollir, el CSSP, quan hi ha més d'un projectista. <p>Projectista: Elaborar el projecte amb la PRL integrada (no generalista, amb procediments de treball detallats. El plec de condicions ha de recollir les qüestions particulars de l'obra).</p> <p>Algunes tècniques específiques per a la millora preventiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estudis d'alternatives constructives i redisseny (projectista i/o CSSP han de valorar alternatives en la programació de treballs, l'organització i la gestió dels llocs de treball o dels sistemes constructius. • Estudi previ de les tasques de manteniment de l'obra futura perquè es facin amb seguretat: accessos segurs, eliminació de riscos, neteja, baranes, escales fixes, línies d'ancoratge permanents, pas de lliteres per a les emergències, etc. • Incorporació dels aspectes preventius en els models BIM.¹³ <p>Tècnic/a competent o CSSP: Elabora o fa que s'elabori sota la seva responsabilitat l'ESS o EBSS. S'aconsella redactar-lo segons s'avanci amb el procés de disseny per aprofitar la informació i les decisions tècniques preses durant el procés.</p> <p>Coordinació: És essencial un treball coordinat entre el promotor o promotora, l'equip projectista, el CSSP (si és el cas) i/o l'autor o autora de l'ESS (o EBSS). Es recomana fer reunions de coordinació i seguiment i llistes de verificació per comprovar l'eliminació o la minimització dels riscos.</p> <p>Obres sense projecte: Cal recollir informació sobre els riscos i les mesures preventives associades a l'obra (especialment sobre l'emplaçament i la concurrència d'altres activitats).</p>	<p>Realitzar propostes per:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Garantir la integració de la PRL controlant el compliment d'aquests requisits al projecte de l'obra i als mètodes de treball. • Incloure al pla de PRL el compromís per a la integració preventiva en totes les fases de l'obra. • Definir procediments de treball.
Contractació	<p>Tenint en compte les particularitats de l'obra:</p> <p>Promotor o promotora (públic o privat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Si s'executa els treballs de l'obra amb persones treballadores assalariades o autònomes, contractades directament, assumeix les obligacions dels contractistes. • Designa el projectista i el tècnic o tècnica competent amb coneixements en PRL que formaran part de la DF. • Contracta l'execució de tota o d'una part de l'obra amb una o diverses empreses (contractistes). <p>La designació de projectistes, tècnics o tècniques competents i contractistes no eximeix el promotor o promotora de les seves responsabilitats en PRL.</p> <p>Contractista o contractistes: També pot contractar part de l'obra a altres empreses (subcontractistes) i/o persones treballadores autònomes.</p> <p>Obres sense projecte: Designar la persona o persones encarregades de dirigir, coordinar i supervisar l'execució amb coneixements en PRL.</p> <p>Independentment de si cal projecte o no: El promotor o promotora ha de designar un CSSE quan prevegi que intervingui a l'obra més d'una empresa o una empresa i treballadors o treballadores autònoms.</p>	<p>Exercir els drets d'informació, consulta prèvia i participació (art. 18 i del 33 al 40 de l'LPRL; art. 15 i 16 de l'RD 1627/1997).</p> <p>Sol·licitar còpia íntegra de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Empreses que participen a l'obra, incloent-hi les persones treballadores autònomes. • Sistemes constructius escollits pels projectistes. • Mecanismes per a la coordinació de les activitats empresarials (CAE). • Contractes de prestació d'obres o serveis. <p>Realitzar propostes per:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Incloure al pla de PRL el compromís per a la integració preventiva en totes les fases de l'obra. • Definir procediments de treball i mecanismes de coordinació.

¹³ Building Information Modeling: sistema de gestió de projectes informatitzat i col·laboratiu, que permet fer la representació digital d'un immoble mitjançant eines informàtiques i models en 3D o 4D. Facilita informació precisa sobre cada moment d'execució de l'obra.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Planificació</p>	<p>PSST:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'elabora cada empresa contractista. • Ha de recollir: <ul style="list-style-type: none"> → Informacions del projecte i de l'ESS (o EBSS). → Procediments propis de treball. → Procediments de treball de cada empresa subcontractista i persones treballadores autònomes. → Gestió del conjunt d'actuacions de l'obra (aspectes productius i preventius). • L'aprova el CSSE (o la DF en cas de no haver-hi concurrència empresarial). • Si l'obra està promoguda per l'Administració pública, el CSSE (o la DF, si escau) elabora un informe sobre el PSST que ha de ser aprovat per l'Administració promotora. <p>Obres sense projecte:</p> <p>És recomanable que el contractista elabori un DGPO, similar al PSST, que reculli els procediments del promotor o promotora, subcontractistes i treballadors o treballadores autònoms, així com els riscos que poden generar i afectar les persones treballadores d'altres empreses concurrents.</p> <p>El CSSE (o el tècnic o tècnica competent designat pel promotor o promotora, si escau) supervisa el DGPO per garantir una correcta coordinació dels treballs en l'execució de l'obra.</p> <p>Independentment de si cal projecte o no:</p> <p>El CSSE (o el tècnic o tècnica competent designat pel promotor o promotora en cas de no haver-hi concurrència empresarial, si escau) vetlla perquè s'apliquin els principis de l'acció preventiva (art. 15 de l'LPRL) en les decisions tècniques i d'organització que siguin objecte de planificació.</p> <p>En el supòsit que l'obra es realitzi en un centre actiu o sigui que es doni simultàniament una activitat diferent a la de la construcció, el promotor o promotora ha de preveure una doble CAE (coordinació interna de l'obra i coordinació respecte de les persones treballadores del centre actiu on es fan les obres).</p> <p>Els serveis de prevenció dels contractistes i subcontractistes els donaran assessorament i suport en el compliment de les seves obligacions en PRL.</p>	<p>Exercir els drets d'informació, consulta prèvia i participació (art. 18 i del 33 al 40 de l'LPRL; art. 15 i 16 de l'RD 1627/1997).</p> <p>Sol·licitar còpia íntegra de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pla de PRL de l'empresa. • Documentació preventiva de l'obra (PSST o DGPO) i possibles modificacions posteriors. • Mecanismes per a la coordinació de les activitats empresarials (CAE). • Equips de protecció col·lectiva i individual. • Procediment en cas de paralització d'activitat per risc greu i imminent. • Etc. <p>Realitzar propostes per:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Incloure al pla de PRL el compromís per a la integració preventiva en totes les fases de l'obra. • Definir procediments de treball i mecanismes de coordinació. • Nomenar de manera adequada el recurs o recursos preventius
--	--	---

Execució	<p>Promotor o promotora (públic o privat):</p> <ul style="list-style-type: none"> Facilitar els mitjans a les empreses contractistes, subcontractistes i autònoms o autònomes. Coordinar i supervisar les condicions de seguretat i salut laboral. <p>Contractista o contractistes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Abans d'iniciar els treballs i una vegada aprovat el PSST o DGPO, ha de realitzar la comunicació d'obertura de centre de treball, amb les dades facilitades pel promotor o promotora, que ha de vetllar perquè es realitzi aquesta comunicació. Amb el suport del promotor o promotora, ha de coordinar les activitats desenvolupades per part de les persones treballadores, empreses (subcontractistes) i autònoms o autònomes contractats, controlant els riscos derivats de la concurrència de tots ells. Facilitar còpia del PSST a les seves empreses subcontractistes i autònoms o autònomes, deixant-ne constància al llibre de subcontractació. Garantir que el llibre d'incidències, per al control i seguiment del PSST, estigui sempre a l'obra i el tingui el CSSE (o la DF, si escau). Designar un RP o diversos quan es donin les circumstàncies establertes per a aquest fi, segons l'LPRL. <p>Obres sense projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> El contractista és responsable d'informar les empreses subcontractistes i les persones treballadores autònomes sobre les mesures de coordinació que cal aplicar. Com que el llibre d'incidències no és obligatori, es recomana fer servir algun tipus de suport documental per al control i el seguiment del DGPO. <p>Independentment de si cal projecte o no:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aplicar mesures de control i seguiment, com ara: reunions, instruccions o visites d'obra. El CSSE (o la DF, si escau): <p>→ Adopta mesures pertinents per controlar l'accés a l'obra, definint un procediment d'actuació.</p> <p>→ Vetlla perquè totes les empreses i treballadors o treballadores autònoms apliquin els principis de l'acció preventiva.</p> <p>→ Supervisa els riscos que puguin sorgir de la concurrència empresarial en l'obra i la implantació de mesures preventives.</p> <p>→ Coordina les accions de control i la interlocució entre les empreses concurrents i l'empresari o empresària titular del centre de treball (reunions, visites in situ, intercanvi d'informació, instruccions, etc.), així com l'aplicació dels mètodes de treball.</p> <ul style="list-style-type: none"> L'obra s'ha d'ajustar a allò que disposa el PSST (o DGPO, si escau). En cas de ser necessari, cal introduir canvis: <p>→ El contractista ha d'adaptar-se a qualsevol canvi que impliqui una variació de la planificació inicial, controlar els riscos laborals i modificar el PSST o DGPO. Aquestes modificacions han de ser aprovades abans de l'inici dels treballs.</p> <ul style="list-style-type: none"> El subcontractista té les obligacions que estableix la normativa sobre PRL i l'RD 1627/1997. Els treballadors i treballadores autònoms han d'aplicar els principis de l'acció preventiva i cooperar en la coordinació d'activitats empresarials. Estan obligats a preveure les obligacions de l'RD 1627/1997. Els serveis de prevenció respectius han d'actuar facilitant l'assessorament necessari. Les persones treballadores han de rebre la informació i la formació necessàries sobre els riscos laborals als quals s'exposen, les mesures preventives i els procediments de treball, per part de les seves empreses, ja siguin contractistes o subcontractistes. 	<p>Exercir els drets d'informació, consulta prèvia i participació (art. 18 i del 33 al 40 de l'LPRL; art. 15 i 16 de l'RD 1627/1997).</p> <p>Sol·licitar còpia íntegra de:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pla de PRL de l'empresa. Documentació preventiva de l'obra (PSST o DGPO) i possibles modificacions posteriors. Mecanismes per a la coordinació de les activitats empresarials (CAE). Equips de protecció col·lectiva i individual. Procediment en cas de paralització d'activitat per risc greu i imminent. Etc. <p>Realitzar propostes per:</p> <ul style="list-style-type: none"> Incloure al pla de PRL el compromís per a la integració preventiva en totes les fases de l'obra. Definir procediments de treball i mecanismes de coordinació. <p>Realitzar visites al centre de treball per al seguiment i control del compliment de la normativa.</p> <p>Comprovar la presència de la figura del recurs preventiu amb dedicació exclusiva</p>
-----------------	---	--

Finalització	<p>Promotor o promotora (públic o privat):</p> <ul style="list-style-type: none"> Un cop finalitzada l'obra ha de transmetre a l'usuari o usuària final la informació necessària aportada pel contractista (llibre de l'edifici, manuals, instruccions dels equips instal·lats, plànols, etc.), incloent-hi tota la informació relativa sobre com realitzar el manteniment en condicions de seguretat. És convenient que, abans de rebre l'obra, es constati que l'estat és totalment compatible amb la utilització i el manteniment previstos. <p>Les actuacions posteriors a la recepció definitiva d'una obra seran considerades, en principi, noves i diferents d'aquelles que van conformar l'obra com a tal. En tractar-se d'una actuació nova, en primer lloc s'ha de determinar si aquesta activitat és una obra de construcció o no.</p>	<p>Les delegades i delegats de prevenció de l'empresa usuària de l'objecte construït poden exercir els seus drets d'informació, consulta prèvia i participació, i sol·licitar còpia íntegra de tota la documentació preventiva de l'objecte construït (condicions i característiques estructurals, sortides d'emergència, equips de climatització, etc.).</p> <p>Acompanyar el servei de prevenció en l'avaluació de riscos inicial i en les revisions posteriors.</p> <p>Realitzar propostes per als mètodes d'avaluació i definir mesures preventives.</p>
<p>Principal normativa aplicable:</p> <ul style="list-style-type: none"> Drets d'informació, consulta prèvia i participació dels delegats i delegades de prevenció: articles 18 i del 33 al 40 de l'LPRL; articles 15 i 16 de l'RD 1627/1997. Dret a rebre una resposta motivada de la negativa de l'empresari o empresària davant de les propostes realitzades per part dels delegats i delegades de prevenció: article 36.4 de l'LPRL. Dret a rebre informació sobre empreses subcontractades i/o personal treballador autònom: articles 5.4, 8 i 9 de l'L 32/2006 i articles 42 i 64 de l'Estatut dels treballadors. 		

Per a més informació i assessorament, posa't en contacte amb la secció sindical o amb les delegades i delegats de CCOO a la teva empresa.

933 100 000
ccoocat/contacta

